

بسمه تعالی

نهمین جلسه کمیسیون تخصصی فناوری استان با محوریت موضوع " جایگزینی کشت گیاهان دارویی در استان " در تاریخ ۱۰ آذر ۱۳۹۷ ساعت ۱۲:۱۵ در محل مرکز رشد فرهنگی پارک علم و فناوری با دو دستور کار ذیل برگزار گردید:

- تغییر الگوی کشت در استان و جایگزینی محصولات کشاورزی با ارزش افزوده بالاتر و متناسب با اقلیم استان
- ایجاد زنجیره فناوری گیاهان دارویی (مدل بورس کالای گیاهان دارویی)

اعضای حاضر در جلسه

دکتر شکوهی فر، شرکت زیست تروند آراین

هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر ایرانشاهی، شرکت گل اکسیر پارس

هیات علمی دانشکده دارو سازی

مهدی آرمان، پارک علم و فناوری خراسان

سید مهدی مظلومزاده، پارک علم و فناوری خراسان

مهندس خسروی، فن بازار گیاهان دارویی

دکتر صابری، شرکت سلامت اندیشان نوآور سانا

هیات علمی دانشکده دارو سازی

در ابتدای جلسه جناب مهندس مظلومزاده دبیر کمیسیون با تاکید بر چالش کم آبی در استان، لزوم حل این بحران را تغییر زاویه دید از تامین آب، به کارآمد نمودن سیستم کشاورزی استان مطرح نمودن. در حال حاضر بسیاری از محصولات کشاورزی در استان با شرایط اقلیمی آن سازگاری ندارد و باید از تکنولوژی های نوین در جهت کشت جایگزین و کارآمد نمودن سیستم کشاورزی سنتی استفاده نمود. یکی از بهترین محصولات جایگزین، گیاهان دارویی می باشد که از چند جنبه نسبت به دیگر محصولات اولویت دارد که اهم آنها عبارتند از:

- ✓ تنوع بالای گونه های گیاهان دارویی در کشور
- ✓ ارزش افزوده بالای صنعت گیاهان دارویی
- ✓ وجود ظرفیت های فناورانه بالا به واسطه شرکت های دانش بنیان و اعضای هیات علمی برتر در استان
- ✓ اولویت بالای گیاهان دارویی در نهادهای بالادستی مانند استانداری خراسان رضوی

جناب آقای مهندس خسروی، مدیریت فن بازار گیاهان دارویی استان خراسان رضوی

جناب خسروی با تاکید بر نقش مهم گیاهان دارویی در تامین سبد غذایی و دارویی کشور، محور توسعه در این بخش را ایجاد زنجیره (شبکه) منسجم تخصصی از ایده، تولید تا بازار فروش و صادرات دانستند. نتیجه عدم ایجاد این زنجیره و پراکنده کاری چیزی جز شکست -در هدایت محصول به بازار هدف- نمی توان تصور نمود.

ایجاد فن بازار گیاهان دارویی با مشارکت استانداری خراسان رضوی گامی مهم در ایجاد زنجیره تخصصی گیاهان دارویی بوده که به موازات آن کارگروه گیاهان دارویی به دبیری استانداری شکل گرفته است تا در بخش رگولاتوری نیز شرایط تسهیل فعالیت در این بخش ایجاد گردد. از دیگر دستاوردهای این فن بازار راه اندازی مرکز آموزش جهت یادگیری و توسعه مهارت هایی که منجر به ایجاد ارزش افزوده از گیاهان دارویی می شود، بوده است. از جمله این آموزش ها می توان به دو بخش اسانس گیری و کرم گیری اشاره نمود.

یکی از بزرگترین چالش ها در بخش تجارت گیاهان دارویی بحث قیمت گذاری می باشد که بدین منظور در فن بازار گیاهان دارویی، بورس گیاهان دارویی جهت ایجاد مرجعی واحد جهت قیمت گذاری تعریف شده است. در حال حاضر نیز جهت ایجاد ثبات قیمتی ۲ تا ۳ میلیارد کالا در انبار فن بازار موجود می باشد. از دیگر دستاوردهای فن بازار گیاهان دارویی می توان به برگزاری سمینارها و کنگره های مختلف اشاره نمود که از کنگره های در دستور کار می توان به کنگره تخصصی گیاهان دارویی در ترکیه اشاره نمود. تمامی این زیرساخت ها این فرصت مطلوب را جهت صادرات گیاهان دارویی فراهم می نماید که تاکنون ارتباط هایی با بازارهای اروپایی و آسیایی فراهم شده است که از مهمترین آنها تحلیل بازار هنگ کنگ می باشد.

از دیگر برنامه های این فن بازار می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- احداث اولین رستوران گیاهان دارویی در کشور در بازار بزرگ سپاد
- تدوین سند گیاهان دارویی و محصولات ارگانیک و شناسنامه دار نمودن گونه های اصیل
- گسترش برند ملی گیاهان دارویی در سطح جهانی
- طرح پروژه کاشت آویشن در مریخ با همکاری ناسا

جناب آقای دکتر شکوهی فر، مدیرعامل شرکت زیست تروند آراین

جناب شکوهی فر تولید نهاده های با کیفیت و شناسایی گونه های اصیل گیاهان دارویی را جهت خلق یک بازار پایدار ضروری دانستند. جهت تولید نهاده های با کیفیت می توان از تکنولوژی های روز مانند کشت بافتی و مریستمی استفاده نمود که فناوری پایه شرکت زیست تروند آراین نیز بر همین پایه قرار دارد. ایشان با اعتراض به موازی کاری هایی که در این صنعت رخ می دهد، نتیجه آن را رقابت ناسالمی در بازار دانستند که خروجی جز هدر رفت منابع برای کشور نداشته است. در ادامه ایشان یک مدل از زنجیره خلق ثروت را

پیشنهاد نمودند که در آن ۴ گروه کسب و کار درگیر در حوزه تولید (نهاد- کشت و پرورش- برداشت- بسته بندی اولیه) هر یک با مشارکت یکدیگر محصول نهایی را تولید می کنند و هریک به اندازه درصدی مشخص از ارزش افزوده ایجاد شده منتفع می گردند. در نهایت ایشان متذکر شدند که موفقیت در صنعت گیاهان دارویی ابتداً نیازمند خلق ثروت و ثانیاً معلول مشارکت همگانی تمامی صنایع پایین دستی و بالا دستی در کشور می باشد.

جناب آقای دکتر ایرانشاهی، مدیرعامل شرکت گل اکسیر پارس

جناب ایرانشاهی با اشاره به فعالیت شرکتشان در بحث استخراج مواد موثره، حوزه فعالیت مجموعه شان را چندین گام فراتر از اسانس و عصاره گیری می داند که چالش بزرگ آن تامین نهاده های با کیفیت می باشد، زیرا ارائه یک محصول با یک استاندارد کیفی مشخص نیازمند مواد اولیه با کیفیت و ثابت می باشد.

جناب آقای دکتر صابری، مدیرعامل شرکت سلامت اندیشان نواور سانا

جناب صابری با اشاره به دلایل عدم تمایل جامعه کشاورزان به ورود به حوزه کشاورزی نوین، دلیل اصلی آن را بحث فرهنگ سازی نمی دانستند و فعالیت در این حوزه را محکوم به شکست می دانند، اما مسائل اقتصادی بهترین راهکار برای ترغیب جامعه کشاورزی به بحث کشاورزی نوین و کشت جایگزین می باشد که نیازمند همکاری نهادهای بالادستی می باشد.

در پایان این نشست جناب مهندس خسروی جهت استفاده از تمامی ظرفیت های فناوری استان، درخواست همکاری با تمامی شرکت های دانش بنیان و فناور نمودند و خواهان استفاده از ظرفیت های ایجاد شده در فن بازار ملی بودند. جناب مهندس مظلوم زاده نیز با اشاره به تعدد شرکت های دانش بنیان حوزه گیاهان دارویی قول مساعدت در جهت معرفی این شرکت ها به منظور تشکیل هرچه سریعتر زنجیره گیاهان دارویی را دادند. در پایان، جلسه در ساعت ۱۴ با ذکر صلوات به پایان رسید.

جمع بندی جلسه

۱. فن بازار گیاهان دارویی جهت هماهنگی و توسعه همکاری به شورای هماهنگی فن بازارهای استان معرفی گردد.
۲. جهت استفاده بهتر از ظرفیت های فناورانه استان، پارک علم و فناوری خراسان در جلسات کارگروه گیاهان دارویی استان دعوت شود.
۳. گروه تخصصی از شرکت های دانش بنیان و فناور از زنجیره ارزش گیاهان دارویی تشکیل شود.
۴. با توجه به فعال شدن کارگروه استانی گیاهان دارویی در حوزه ی فضای کسب و کار، کمیسیون فناوری استان حوزه فناوری موضوع را تا ایجاد یک شبکه و نقشه راه فناوری دنبال خواهد نمود.